GÜNÜN YAZISI

Komşu hakkı

YAZAN: **M. Reşit BELGESAY** Ord. Profesör

Lâleli'de bir mahalle halkı civarında işletilmekte olan bir fabrika gürültüsünden duydukları rahatsızlığı gazetaye aksettirmişlerdir. Gayrimenkullerinin kullanılamamasına sebep olmakta olan bu rahatsızlıklara sebep olmaktadır. Bir arazide beslenen köpeklerin uluması, horozların ötmesi, işletilen sinema radyo, emsali eğlence yerlerinin gürültüleri, bacalardan çıkan dumanlar, hastane, lokanta kokuları, kömür depolarının kurumları, apartman katlarında çeşitli çalgılar, âletler, yalnız Türkiyede değil, Avrupada da komşuların şikâyetlerini mucip olmaktadır.

Doğrusu, ne sahipleri gayri menkullerini kullanamadan mahrum edilebilir ne de, komşuya rahatsız ol, rahatını istemen terki diyar et denir. Medeni Kanun İsviçre kanununa uygun olarak komşuların menfaatlerini uzlaştırıcı bir şekilini tayin için bazı esaslar koymuş, hâkime geniş selâhiyet vermiştir. Türk Kanunu Medenisi şerhinde (1958 tabı M 661 altı No 8 ve devamı) Türkiye Temyiz Mahkemesi ve İsviçre Federal Mahkemesinin mevzua dair bazı kararlarını incelediik.

Medeni Kanun hükümleri belediyenin ruhsatı ile işletilen fabrika ve eğlence yerleri hakkında da tatbik olunur. Lâleli halkının şikâyetlerine yakından temas eden Federal Mahkemenin son bir içtihadını tahlil edelim. (3 Ekim 1957 İdT - 1958 200):

Dâvalı çoktanberi işletmekte olduğu dokuma fabrikasını 1950 yılında genişleterek, son sistem makinelerle teçhiz etmişti. Bu yeni makinelerle fabrika eskiye nazaran daha çok fazla gürültü ile işliyordu. Fabrika iki ekiple günde 17 saat çalışıyor. Gürültüden rahatsız olan bir komşunun açtığı dava üzerine, Kanton mahkemesi fabrikanın çalıştığı saatler camlarının kapalı tutulmasına, yalnız 7-20 arasında her saat 10 ar dakika atelyelerin havalandırılması için camların açılabileceğine karar verdi. Dâvalı bu tanzim tarzı fabrikanın randımanını azalttığını, içlerin sıhhatine zararlı olduğunu, fabrika belediye plânına göre sanayi bölgesinde olduğunu, gürültüdü diğer fabrikalarınkinden fazla olmadığını, hattâ şehir sokaklarındaki motor gürültülerinden de az olduğunu, dâvacının da atelyesinde demir döküldüğünü, fabrikanın memleket bakımından üstün faydalarını ileri sürerek hükmün bozulmasını istemişti.

Federal mahkeme şu sebeplerle hükmü tasdik ettiı:

a) Fabrika sanayi bölgesindedir, fakat civarda çiftçiler ve esnaf oturmaktadır.

b) Belediyenin bir bölgeyi sanayiye tahsisi Medeni Hukuk bakımından kat'i olamaz. Kanuna göre komşularaası münasebet, gayri menkullerin mahiyetlerine, bulundukları mevkie, mahallî âdetlere göre hâkim tarafından tanzim olunur. İnşaat müsaadesi sahibinin inşa ettiği binayı istediği gibi kullanma, komşu haklarını ihlâl müsaadesini tazammun etmez.

c) Hiç bir komşu bina yapıldığı veya satın aldığı gün mevcut şartlara göre komşudan geleceğini tahmin edemediği gürültüye katlanmağa mecbur değildir. Bir fabrika gürültüsünün, yeni teknik vasıtaların tatbiki, genişletilmesi yüzünden çoğalması tahminler dâhilindedir.

d) Bir binadaki gürültünün sokak gürültülerinden daha az olması da komşunun rahatsız edilmesine hak vermez. Çünkü, Kanun bu noktada mahallî şartları esas tutmakta dır. Federal Mahkemeye göre, sokak gürültüsü mütemadi olmadığı için azabı fasla bakmaz, fabrikanın motor gürültüsü ise rekenesak olduğu için bu noktada mahallî şartları esas tutmakta dır. Federal Mahkemeye göre, sokak gürültüsü mütemadi olmadığı için azabı fasla bakmaz, fabrikanın motor gürültüsü ise rekenesak olduğu için

Kok kömürü istihkakı indirildi

Kömür tevzîatına ait yeni esaslar tesbit ve ilân edilmiştir. Buna göre, birinci devre tevzîatına 2 haziran pazartesi günü başlanacak ve 28 ekimde son verilecektir.

Yeni tevzîatta, 1 ton alanlara 900 kilo, 1,5 ton alanlara 1350 kilo, 2 ton alanlara 1800 kilo kömür verilecektir. Kontenjanları bir ton dan fazla olanların bakiye istihkaklarının vertilmesine aralık 1958 den sonra başlanacaktır.

İki sabıkalı hırsız yakalandı

Hırsızlık mesele memurları, Beyazıttaki bir bakırcı dükkânı ile Feriköyde bir bakır atölyesi ve Darülâceze binasına girerek bu yerlerden eşya çalan ve yedi otomobili kaçırarak soyan Erdoğan Sener ile Coşkun Ünlü adlarındaki sabıkalı hırsızları yakalamışlardır.

Gelen mallar

Dün limanımıza Adana vapuru ile 168 ton sigara kâğıdı, 76 ton telefon malzemesi; Alman bandıralı «Argo» ile 101 ton plâstik madde, 6 ton muhtelif eşya; İngiliz bandıralı «Swerno» gemisi ile 213 ton amonyom nitrat, 30 ton muhtelif eşya gelmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

İstimlâk işleri yuvarlak masa toplantısında

İktisat Fakültesine bağlı İçtimaiyat Enstitüsü, dünya ve memleket çapında ön planda gelen sosyolojik konulardan bazılarını tartışmak üzere bugün bir yuvarlak masa toplantısı tertip etmiştir. Toplantıda tartışılacak konulardan birinin de, imar ve istimlâk olacağı bildirilmiştir. Yuvarlak masa toplantısına katılacak olan sosyal ilim mensubu Üniversite profesörleri ve doçentleri, şehrimizdeki imar ve istimlâk alanlarını da gezeceklerdir. Alman Köln Üniversitesi sosyoloji profesörü König, bu toplantı için özel surette davet edilmiştir. Prof. König, dün İktisat Fakültesinde «Ekolojik konu»sunda bir konferans vermiştir.

Tunus Kadınlar Birliği heyeti vilâyette

Memleketimizin misafiri bulunan Saida Sassinin riyasetindeki Tunus Kadınlar Birliği azaları, dün sabah vilâyete gelerek Vali ve Belediye Reis vekili Ethem Yet kineri ziyaret etmişlerdir.

Türk Kadınlar Birliği azalarının da hazır bulunduğu bu ziyarette iki memleket arasındaki kültürel münasebetler üzerinde durulmuştur.

Kıbrısta kurulacak içki fabrikasının hazırlığı

İnhisarlar idaresinin Kıbrıslı hususî sermayedarlarla müştereken Lefkoşede açacağı içki fabrikasının etüdleri tamamlanmış ve tetkik edilmek üzere ilgili Bakanlıklara gönderilmiştir. Kıbrısta kurulacak fabrikanın senelik kapasitesi 600 bin litre olacak ve bilhassa konyak imâl edilecektir. Bu arada bir miktar votka ve rakı imâli de düşünülmektedir. Fabrika muhtemelen önümüzdeki sene çalışmaya başlayacaktır.

Vapur iskelelerinde zil çalınmayacak

Taz aylarının başlaması ile yolcu kesafetinin en fazla arttığı Kadıköy hattında çalışan gemilerin istiab haddinden fazla yolcu almalarına mâni olmak için, Köprü Kadıköy iskelesinde vapurlara dıt ten girmek yasak edilmiştir. Ayrıca bugünden itibaren vapurların kalkışını haber veren ihbar zillerinin çalınmamasına karar verilmiştir.

Sirkeci antrepoları kaldırılıyor

Sirkeci - Florya sahil yolunun inşaatı ile ilgili ve kısmen yeni yol üzerine düşen Liman İşletmesine ait saç ambarların, bulundukları yerden kaldırılması hususunda Denizcilik Bankası ile Belediye ve Karayolları Umum Müdürlüğü arasında bir anlaşmaya varılmıştır. Sirkeci Liman antrepolarının sökülmesine önümüzdeki günlerde başlanacaktır.

İstanbul'un fethi ve Fatihi

Cenevizli kumandan imparatora, «Tanrının Türklere açmış olduğu yolu takip edeceği» cevabını verirken, kahraman ULUBATLI HASAN surların üzerine, ilk defa Türk sancağını dikiyordu

Yazan: **Prof. M. Tayyib Gökbilgin**

Fatih'in gemileri Dolmabahçe'de karadan yürütülürken.

Avrupayı bütün hayatı ve saltanatı boyunca, fütuhatı, seferleri ve her türlü icraatı ile, meşgul eden Fatih Sultan Mehmet, Bizans İmparatorluğu işini, ecdadından sarılık bir mesele olarak, İslâm âlemine göre ise bir çok asırların miras halinde devir ve teslim almış, bu müzaccam ve çetin problemi, iktidarı katî şekilde eline aldıktan itibaren iki seneden az bir zaman içinde, arzusu veçhile ve devletinin hayatî menfaatlerinin emrettiği surette halledivermişti.

Osmanoğullarının bu zengi ve enerjik hükümdarı, İstanbulun zaptının hayatî bir mesele olduğunu, kaçınılmaz bir zaruret bulunduğunu iyice biliyordu. Kendisinin idrak ettiği son zamanlarda bile, Osmanlı devletinin müşkül vaziyetlerinde Bizansın ne türlü hâdiseler ve engeller yaratarak bu dinamik devletin tebbil inkişafını nasıl önlemeğe çalıştığını, Roma İmparatorluğunun eazlı siyaset düsturu divide et impera (Aralarına tefrika düşür ve hükümran ol!) prensibini ne derece muvaffakiyetle tatbika koyulduğunu görmüştü: Şehzade isyanları onun başının altından çıkmış, Haçlı ordularının sevkî kumandasında düşmanca davranışı o göstermişti.

Bu hakikatı, Fatih Sultan Mehmedin, Boğazkesen (Rumeli) Hisarını yaptırdığı sırada bu hareketini protesto etmek üzere nezdine gelen İmparatorun elçisine şu şekilde ifade ettiği görülmektedir:

«Babam Varna muharebesine giderken Boğazı kapattımız. Macarlarla bir olduunuz, bize her türlü fenalığı yaptınız. Babamın burada yaptırmayı vasiyet ettiği kaleyi inşa ettiriyorum. Hem Boğazla sizin ne alâkanız vardır? Boğazın Anadolu sahilleri, tamamen Türklerle meskûn olduğu cihetle, bana aittir. Rumeli kıyısını siz müdafaadan âciziniz. Orası da Cenevizlilere aittir. Bu sebeple burada kale yaptırmama asla mâni olmamalısınız».

Fatih, yine bu mülâhazalar ile İstanbul fethinin bir an evvel tahakkuk ettirilmesini kararlaştırdıktan sonra, 1452 - 53 kışını Edirnede hummalı bir faaliyet içinde geçirdi ve Osmanlı başşehrinin atölyelerinde ve döküm hanelerinde ağır toplar döktürdü. Nisan başlarında da kudretli ordusunu Bizansın kara surları boyunca muhasaraya hazır bir vaziyette topladı. Bir taraftan Bayrampaşa deresinin sol cihetindeki tepenin üzerine ve Saint - Romain kapısının (Topkapı) karşısına Otağı Hümayununu kurarken, diğer yandan da donanmanın (düsülharekesi) olan Geliboludan hareketle İstanbula gelmesi ve muhasara hareketlerine denizden katılması hususunu temine ehemmiyet vermekte idi.

Muhasara ve savaş 6 Nisanda, büyük topun ateşlenmesi ile fiilen başlamış ve Osmanlı muhasara hattı müdafaa hattına daha fazla yaklaşmıştı. 9 Nisanda Osmanlı donanmasının kara kuvvetlerine yardım etmek istiyeceğini sezen İmparator, Haliçte bazı yani tertipler almak niyetinde olduğunu duydu. 12-18 Nisan arasında gece gündüz devam eden bombardımanın dışında, sur boyunda bir kaç küçük müsademeden başka karada ve denizde büyük bir hareket vukua gelmedi. Fakat 2 Nisanda vukubulan ilk deniz savaşı Türk filosu aleyhine neticelenince, Padişah bu başarısızlıktan fevkalâde müteesir oldu ve orduyu, donanmayı daha fazla gayrete sevkedecek tedbirler aldı ki, 67 kadırganın Tophaneden Kasımpaşaya karadan yürütülerek indirilmesi gibi dâhiyane fikir ve tedbiri bu cümlelendir (22 Nisan) Şimdiye kadar duyulmamış böyle muazzam bir başarı Osmanlı gemicilerini heyecan ve sevince boğmuş, Bizanslıları ise hayret ve korkuya düçar etmişti. Her gemiminin Haliçe indirilmesi esnasında Zagnos Paşa, Kasımpaşa ve Okmeydanı sırtlarından mütemadiyen ateş ediyor ve Osmanlı gemilerini ateşinin himayesi altında tutuyordu ki, bu hal, Haliçteki Bizans donanmasının bu harekete niçin mâni olamadığını izahı kâfidir. 6 Mayısta muhasara ordusu, surlarda kâfi derecede tahribat yapılmış olduğuna kanî olarak umumî bir taarruz icrasına kararlaştırdı ve 30.000 kişilik bir kuvvet bir baskın taarruzunda bulundu. 12 Mayısta hücumlar Tekfur sarayı ile Edirnekapısı arasına yayıldı ve müdafiileri açılan gediklerin gerisine çekilmeğe mecbur bıraktı. 16 Mayısta Osmanlı muhasara ordusu lâğım muharebelerine de başlamış. Padişah, evvelce Sırp bistandaki madenlerde çalışmış olan Sırp lâğımcılara, tek katlı ve hendeksiz surların mevcut olduğu Eğrikapı - Tekfur sarayı mıntakasında, surların yarım mil uzağından başlamak üzere lâğımlar kazdırmıştı. Buna sonradan başka taarruz silâhları da ilâve olundu. Nihayet İsfendiyar Zade Kasım Bey vasıtasıyle 23 Mayısta yapılan son teslim teklifine de menfî cevap alındıktan sonra, 29 Mayısta umumî ve nihaî hücumun yapılmasına karar verildi. 28 Mayısı 29 Mayısa bağlayan son hücumun arifesi gecesinde müdafiiler lâğımlı muharebe âletlerini hendekler civarına taşıdılar, hücum için son tertipleri aldılar. Sabaha karşı Padişah da kalkarak iki rekât namaz kılmış, dua etmiş, sonra da kılıcını kuşanarak atına binmiş, bütün devlet erkânı ve ümerası ile birlikte hücum mevkiindeki yerini almıştı. Daha fecirle başlayan keşif bir topçu ateşi ile muhasara ordusu bir anda harekete geçti ve savaş aynı zamanda İstanbul'un her tarafında başladı. Hücum kolları önceden Padişahın direktif verdiği şekilde tertiplerini yapmıştı: Donanma, Yalı köşkü kapısından Samatyaya kadar olan deniz hattı ile Marmaradaki sur ları abluka etmekte ve yer yer sırh gömlek giymiş Azepleri karaya çıkararak merdivenle surlara hücum ettirmekte idi. Asıl hücum mıntakası ise Bayrampaşa deresi vadisinde ve Topkapının şimalinde geliştı güzel yapılmış siperlere ve fazlaca tahribata uğramış surlara karşı idi. Bu bölgede hücumlar birbirini takip ve tevali ediyordu. İmperator ve müdafaanın ruhu mesabesinde bulunan Giustiniani vaziyetin çok vahim olduğunu, müdafiilerin büyük müşkülâtla çıktıdığını gördüyor ve ihtiyat kuvvetlerini de savaşa sokuyorlardı. İşte bu esnada bir taraftan bu Cenevizli kumandanın ağırca bir yara alıp da gemisine çekilmesi ve İmperatora, «Tanrının Türklere açmış olduğu yolu takip edeceğiz» cevabını vermesi hâdisesi vukubulurken, diğer yandan da hücum kollarından birinin başında bulunan kahraman Ulubatlı Hasan surların üzerine, ilk defa olmak üzere, Türk sancağını dikiyordu. Çok geçmeden muhtelif gediklerden sur dahiline girmeğe muvaffak olan Osmanlı dilâverlerinin amansız savletleri karşısında, müdafiiler mütehiş bir karışıklık içinde şehre doğru kaçışmaya, bir melce bulmaya çalıştılar ve her tarafta bir panik yarattılar sabahın erken saatlerinde muhtelif istikametlerden İstanbula giren kuvvetler Akaray tarafında birleştiler ve buradan Ayasofyaya doğru derledi ler.

Büyük bir şaşkınlık içinde dört beriye kaçışan halk, bir mucizenin vukûunu bekliyerek Konstantin sütunu tarafına (Çemberlitaş) ve müteakiben Ayasofyaya koşmaya çalışıyordu. İki kıtasanın birliği ilân edilelidenberi bir çok Rumların uğramadıkları Ayasofya şimdi firarilerle dolmuştu. Çok geçmeden Türk gazileri de buraya geldiklerine de kapatılan kapıları kırarak açtırdılar fakat bu mağlûp, âciz ve zayıflı halk kütlesine karşı kılıçlarını çekmek lüzumunu duymayarak onlara ilişmediler.

Fatih - kı bu anda bu unvana tamamen hak ve liyakat kazanmıştı - öğleye doğru, devlet erkânı maiyetinde bulunduğu ve Çavuşlarla solakların ikiz tarafı muazzam ve muhteşem bir zafer alayı halinde, atlı olarak Top kapıdan şehre girdi ve doğruca Ayasofyaya gitti. Burada kendisini karşılayan ve âkibetlerinden endişe duyan halka ve papazlara bugünden itibaren artık hayat ve hürriyetlerinin teminat altında bulunduğunu müjdeledi. Bu arada Fatih, mâbedin büyüklüğünü, azametini, mozaik sütunlarını hayret ve takdirle, sanat sever bir hükümdar sıfatiyle temaşa ettikten ve burasının herhangi bir suretle tahribine sebbiyet verilmemesini emrettikten sonra yanında bulunan bir müezzine ezan okumasını bildirdi ve ilk İkindi namazını burada kıldı ki, bu mâbet artık bundan sonra camiye tahvil edilmiş oluyordu.

Bizans İmparatorluğunun hayatına 29 Mayıs günü son vermiş olan Fatih dehşal şehrin temizlenmesi, emniyet ve asayişinin korunması ve imar hareketlerine girişilmesi tedbirlerine baş vurmakta da gecikmedi. İşte İstanbul bu suretle Türk olunca, onun fethi ile Fatihi cihanşümul bir ehemmiyet kazanınca, maruf Rumen tarihçisi Bratianu'nun dediği gibi, İstanbul için hakiki bir parlaklık devri başladı. O, bu münasebetle der ki: «İstanbul Türklerin eline geçince büyük bir İmparatorluğun merkezi oldu. Bu devletin hududu derhal Tunadan Nile, Dicleden Adriyatiğe kadar genişledi. Bu şehrin son iki asır boyunca o kadar azalan ahalisi, fetihten sonra, süratle arttı. İmparatorluk merkezi olan İstanbul için hakiki restorason, buraya İzmir İmparatorunun avdeti değil, fakat Fatih Sultan Mehmedin girişi oldu.»

(Etudes Byzantines d'Histoire Economique et Sociale, Paris 1938 S. 169).

Üniversitede imtihanlar tesbit edildi

İstanbul Üniversitesi ve Teknik Üniversitede 1957-58 ders yılı, yarından sonra sona erecektir. Her iki üniversitede de, 1 Haziranda başlayacak imtihanların hazırlıkları tamamlanmış bulunmaktadır. Yazılı imtihan günlerinden sonra, sözlü imtihan günleri de tesbit edilmiş ve fakültelerde ilân edilmiştir. İmtihanlar, Teknik Üniversitede 20 Haziranda sona erecek. İstanbul Üniversitesinde ay sonuna kadar devam edecektir.

Öteyandan 30 Mayısta tatile giren Yüksek Okullarla 24 Mayısta tatile giren ilk okullarda, imtihanlar normal olarak devam etmektedir. Yüksek okulların imtihanları Haziran sonuna kadar devam edecektir. İlk okulların imtihanları ise, 6 haziranda tamamlanmış olacaktır. 26 Mayısta tatile giren orta okul ve liselerin bitirme imtihanları da, 1 haziranda başlayacaktır.

TELEFON ŞEBEKESİ ISLAH EDİLECEK

P. T. T. genel müdürü Cahit Aykar, dün sabah Ankaradan şehrimize gelmiştir. Genel müdür, kendisi ile görüşen gazetecilere, şehir telefon şebekesinin ıslah yolunda yapılacak teşebbüslere dair şunları söylemiştir:

— İstanbuldaki telefon şebekesinin ıslâhı için gerekli teşebbüslere girişilmiş bulunulmaktadır. Bu hususta, İsviçrenin en tanınmış firmalarından Ericson'la anlaşmış bulunuyoruz. 105 milyon liralık döviz talebimiz yakında çıkacak ve Tahtakale, Fatih, Beyoğlu santralları tevsi edilerek telefon bekleyen 50 bin kişinin ihtiyacı karşılanmış olacaktır.»

Beşiktaş — Üsküdar araba vapuru seferleri

Kabataş Araba vapuru iskelesinin trafiğini hafifletmek gayesi ile Beşiktaş Hayrettin iskelesi - Üsküdar arasında araba vapuru seferleri yapılmasına karar verilmiştir. Bu iskele sadece kamyonlara tahsis edilecek, otomobil ve kamyonetler eskisi gibi Kabataş iskelesinden araba vapuruna bineceklerdir.

İZMİR VAPURUNU HOLLANDA TAMİR ETMEK İSTİYOR

İzmir 28 — Çıkarılmış bulunan «İzmir» gemisini Hollandalı firmalar tamir etmek istemektedirler.

Bugünkü

HAVA Yeşilköy Meteoroloji İstasyonunun tahminlerine göre bugün şehrimiz ve civarında hava parçalı çok bulutlu geçecek, rüzgârlar Kuzey yönlerden mütedil olarak esecektir. Dünün en yüksek hararetî +21, en düşük ise +15 Santigrat olarak kaydedilmiştir.

TAKVİM 29 MAYIS 1958 PERŞEMBE

AY 5 — GÜN 31 — R. HIZIR 24
RUMİ 1374 — MAYIS 16
HİCRİ 1377 — ZİLKADE 19

	Vasatî	Esamî
SABAH	04.21	09.00
ÖĞLE	12.11	04.40
İKİNDİ	16.11	08.39
AKŞAM	19.32	12.00
YATSI	21.30	01.56
İMSAK	02.21	06.50

Gazetemize gönderilen yazılar ve resimler basılsın basılmasın iade edilmez.

Uçuş yazısı

GÜNÜ GÜNÜNE — BURHAN ARPAD

Günümüzün dört saatinde ve dünyanın dört bucağında dört motorlu, motörsüz, İptidaî veya modern, on binlerce nakil vasıtası karada, denizde ve havada milyonlarca insan taşıyor. Karada veya denizde aynı anda birçok kazalar oluyor ve belki de aynı anda pek çok insan ölüyor. Pek korkunç kazalar dünyada binlerin pek azı dünya basınında yer alıyor. Fakat uçak kazalarının hemen hepsi günün önemli haberleri arasında bir yer bulduğu ve bir rakkıtçı tesir de dek kolay unutulmuyor.

Uçak kazalarının dünya basınında bu derece önemli yer bulmasının sebepleri var. Uçak kazalarına okurların fazla önem verdiğinin tahmin edilmesi, bu sebeplerin başlıcası. Bir uçak düştüğü zaman içindekilerin yüzde doksan dokuzunun kurtulmaması gerçeği sürdükce, hava kazalarının basında önemli yeri de devam edecek.

Fransız Sud Aviation uçak fabrikalarının yaptığı devre uçmak üzere bindiğim SAS uçağında gazeteleri karıştırıyorum. Vatanın birinci sayfasında, Afrikada meçhul bir yapan bir Belçika uçağının 65 yolcusundan 64 ünün derhal öldüğü ve 1 yolcunun ümitsiz bir halde hastaneye kaldırıldığı yazılı. Meçhul intee geçen uçak, hava meydanı civarındaki binalara çarparak derhal tutuşmuş. Birkaç ay önce Münih hava meydanından uçuşa geçerken pistin kenarındaki bir bahçıvan kulübesine çarpıp İngiliz futbolcularının en değerlilerinin ölümüne sebep olan kazaya benzer tarafı var. Belçika uçağı inişe geçtiği sırada, İngiliz uçağı da uçuşa geçerken meydan yakınındaki binalara çarpıyorlar. Uçak kazalarının çoğu da ya inerken, ya uçuşa geçerken veya uçuştan kısa bir zaman sonra oluyor.

Vatan'da okuduğum bu son uçak kazası, son yıllarını ötekî önemli uçak kazalarını hatırlatıyor. Norveçli pilot Stenfadvodd, Selânik üzerinden uçtuğunuzu hatırlatmasa, kafanızdaki bilânco bir zaman daha sürecek. Kaza haberini kafanızdan bütün bütün atmak için, Hürriyetin dağıttığı gazeteleri karıştırıyorum. Türkçe gazeteler şimdilik çoğunlukta. Memleket ler değişticce, gazetelerin dili ve şekli de değişecek. Vakit geldikmek için hemen bütün mevcut gazete ve dergileri karıştırıyorum. Viyanada çıkan haftalık «Die Wochen Presse» gözüme çarpıyor. Tahaf tesadüf! Birinci sayfayı kaplıyan haftanın resmi, genç bir Avusturyalı pilotun fotoğrafı ve hayatı, geçen ay sivil havacılığa katılan Avusturya Havayollarını anlatan bir röportaj. Viscount tipi dört uçakla işe başlıyan Avusturya Havayollarının en büyük derdi, Avusturya tebaalı hapsilot bulunmaması. Barış andlaşması gereğince pilotların Avusturyalı olması lâzım. Bulunan muvakkat çare, Norveçli pilotları Avusturya tebaasına geçirmek olmuş. Bu arada da Avusturyalılar yetiştiriliyor. Yazının en ilgi çekici tarafı da bu. Uçuşan ve yolcuların bütün sorumluluğunu taşıyan hapsilotların nasıl yetiştirildiği anlatılıyor. Hayli uzun yazıyı sonuna kadar bir nefeste okuyunca rahatladım. 64 can kaybına sebep olan uçak kazasını unutmuş gibi idim. İsveçli hostes de öğle yemeğini dağıtmağa başlamıştı.

HAFTALIK HABER DERGİSİ

KİM

YARIN ÇIKIYOR!

KİM'in İLK SAYISINDA;

İSMET İNÖNÜ'nün MAKALESİ: DEMOKRASİ YOLUNDA...

D. P. Grubu ne yapabilir? C. H. P. yumuşak politikaya veda ediyor! C. M. P. de İskol! Hür. P. de çözülme mi var?

Fransa'da "rejim buhranı... Lübnan'da neler oluyor? İstanbulda meçhul subaylar hadisesi...

Ayrıca Üniversite, Adliye, Basın, Polis, Sinema... Ve nihayet...

Radar Reklam.

SAMET AĞAOĞLU'NUN «KENDİ ARKADAŞLARI»

Gene KİM'de genç neslin dört kalemi:

Özcan Ergüder - Bülent Ecevit - Orhan Birgit - Sadun Tanju

YARIN ÇIKIYOR!

TEVZİ YERİ: BASIN BAYİLİĞİ İSTANBUL

TAŞ DEVRİ — MİSTİK

ÇÖKERİLMİŞ HAFİYE — EFLÂTUN NURİ

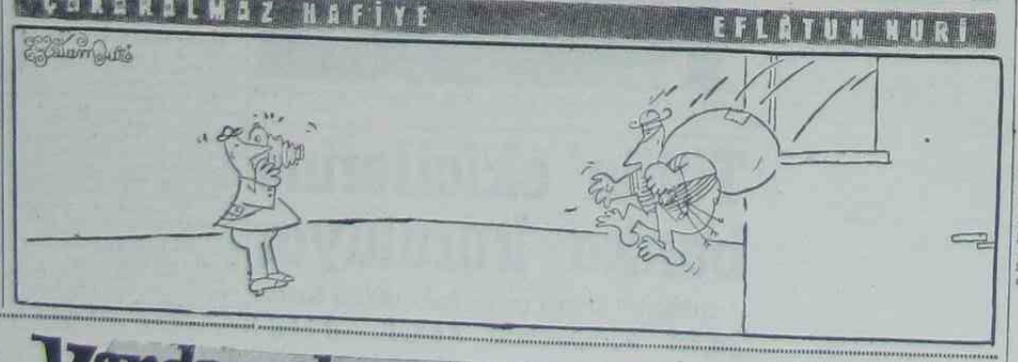

Bir Nefes Sıhhat

Dr. FEVZİ AKSOY

Pas ve pas

Efendim hiç bir rahatsızlığım yok ama, dilim hep paslı diyenlere sık rastlarsınız. Dilin paslılığı daima vücudundaki bir arızanın ifadesidir. Bilhassa hazım sistemi rahatsızlıklarında.

Kronik barsak arızaları, meselâ kronik apandisit dilin paslanmasına sebeb olur. Bu arada hazımsızlıkları da unutmamalıyız.

Ateşli hastalıkların büyük bir ekseriyetinde, hastalığın hususiyetini bildirecek derecede, özel paslı dil şekilleri olabilir.

Karaciğer rahatsızlıklarında ve Üremide de dil paslılığına rastlanır.

Dili paslı olanlar, kuruluğa bağlı olarak fazla su içerler. Ağızlarının tadı yoktur.

Yandan akıyor yandan

ADNAN VELİ'NİN YENİ ROMANI

— 29 —

Çelimsiz oğlanın ayakları yerden kesildi. Sonra iki metre öteye burdahne olmuş bir et yığını halinde sersuldı uzandı. Doğuş yeri, bir Anda kanla karışık bir çamura bulandı. O sıra Kambur Mevlüt, bir kedi çevikliği ile kuru ayvaya tırmandı. Sesini ikinci koğuşa duyurmak için bütün gücüyle avaz avaz haykırdı:

— Baloyı vuruyorlar, imdaaat!..

Aradan iki dakika ya geçti, ya geçmedi. Üçüncü koğuşun bahçe kapısı korkunç bir çatırtı ile parçalandı. Başta Sarı Aziz, 20 ye yakın mahkûm, ellerinde, sopalar, kazıyola demirleri, şişler olduğu halde, avludan bahçeye daldı. Artık üçüncü koğuşun bahçesi akıl sınırsız bir vahşet tablosu haline döndü. Kimin kime vurduğu belli olmuyordu. Yerlerde yataklar çiğneyerek sürüp giden boğuşma dakikalarca sürdü. Son dakikada üçüncü koğuşun kırılmış kapısından içeriye, Kürt Yakupla beraber büyük bir kalabalık daha girdi. Boğazlaşmanın artık biç durdurulamaz bir hal alacağı sırada sürüp takımı candarma kolları, düdük sesleri arasında bahçeden içeriye yatıyordu.

Candarmanın gelişi, kavgacıların hızını pek kesmedi. Tekmeler, dipçikler, göğüs göğüse boğuşmalar çok sürdü. Candarma; kavgacıların kafasına, enseline tüfekle vuruyor, beline tekme indiriyor, fine de pek bir şey yapamıyordu. Çığlıklar, küfürler solumalar arasında mahkûmların çoğu yerlere serildi. Ayakta kalabilenler de boğuşmanın faydasızlığı karşısında ellerini havaya kaldırdılar.

Mapusanenin bütün gardiyanları üçüncü koğuşun bahçesine toplanmışlardı. Candarmanın kavgayı bastırması üzerine, zincirler, kelepçeler ortaya çıktı. Yaralılar da da hıl, hepsi teker teker zincire vırıldı. Mahkûmların yirmi dördü ağır yaralanmıştı. Ötekilerin bir kısmı döğüşü ucuz atlattı. Yalnız Balcının en sadık adamlarından ikinci sıtes Âdem, kelepçelenmiş ellériyle, karların içinde cansız yatıyordu.

Bir kaç dakika sonra da candarmaya takviye kuvveti geldi. Bu kuvvetin bir kısmı üçüncü koğuşa girdi. İçeride kalan, kavgaya katılmayan mahkûmlar tir tir titriyorlardı. Hiç birinin yüzünde renk kalmamıştı.

Candarma onbaşısı Reşat, aptesa ne taşlığına girince, karşılaştığı manzaranın dehşeti karşısında donuna kaldı.

— Vay anasını!.. Diyerek geri geri üç adım gitti. Sonra bir çeşmeyle tekrar sokuldu. Eğilip, Bulaşıcı ilâce görmeğe çalıştı. Eli ayağı titriyordu. Koğuş kapısına kadar hızlı hızlı geldi. Koskın bir düdük çaldı:

— Recep, Batılmış, Cemil, gelin buraya...

Candarmalar koşuştular. Ama karşılaştıkları manzara karşısında onlar da afallıadılar.

Gardiyanlar, ağır yaralıları kepçeledikten sonra teker teker koğuş dışına almaya başladılar. Kimi sallana sallana yürüyor, kimi, kol tuklarından tuttukları halde, iki adımda bir yere yığılıveriyordu.

Duvarın dibinde elleri zincirle bağlı duran Yakup, Balcidan hin cnı alamadığı için homur homur küfür ediyordu. Yakubun adamları da kıkırak bağlanmışlardı. Mapusanenin müdürüyet binasının taşlığı on dakika sonra yaralılarla dolmuştu. O gün doktor olmadığı için, revirde meydancılık yapan Çıtlı Zeki, yaralılarla uğraşıyordu. Yaptığı şey de, yaranın ağzını oksijenle silip, koskoca bir pamuk bastırmak, sonra da rastgele sarmaktı.

Balcı, sırtını duvara vermiş, yüzünü buruşturmuştu. Hasan Hüseyinin hem omuzundan, hem de ağzından kan geliyordu. Ellerinden ve arkalarından zincirle bağlanmış olan yıllan Bahri, avaz avaz haykırarak ağlıyordu.

Gardiyanlar hem küfür ediyorlar, hem de yaralılarla uğraşıyorlardı. Aradan yarım saat geçtikten sonra, nöbetçi savcı, yanında iki polis, beş de candarma olduğu halde hapishaneye geldi. Müdüriyet binasının taşlığına girince gördüğü manzara karşısında şaşkına döndü.

Mapusanenin etrafı silâhlı candarma kuvvetleri tarafından sarılmıştı.

İçeride boğuşma olduğunu duyan halk, nizamiye kapısının önüne yığılmıştı.

Baş gardiyanlığın kapısı önünde Kürt Yakubu gören savcı, onu ferdaşına sözdükten sonra:

— Yine mi sen, it herif?.. Dedi.

Yakup önüne bakarak cevap verdi:

— Cenabı Allah biliyor.

— Seni asıtıracağım. Göreceksin kerata... Sen buraya geldin geleli içeride rahat huzur kalmadı. Yine kanar dalgası değil mi?

— Cenabı Allah biliyor.

Sonra gardiyanlara döndü:

— Nedir şu ortalığın hali? Dedi. Sizi buraya çek sürüsü diye mi getirdik. İçeride bu kadar insan birbirini yiyor, siz uyuyun.

(Devamı)